

Roll No.

Total No. of Questions : 16]

139/A (57)

[Total No. of Printed Pages : 4

SS

2036

ਸਲਾਨਾ ਪਰੀਖਿਆ ਪ੍ਰਣਾਲੀ

ENVIRONMENTAL EDUCATION (Theory)

(Common for All Groups and Vocational Stream)

(Panjabi, Hindi and English Versions)

(Evening Session)

Maximum marks : 35

Time allowed : Two hours

(Panjabi Version)

- ਨੋਟ : (i) ਆਪਣੀ ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਦੇ ਟਾਈਟਲ ਪੰਨੇ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪਿਪਰ-ਕੋਡ ਵਾਲੇ ਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਾ-ਕੋਡ/ਪਿਪਰ-ਕੋਡ 139/A ਜ਼ਰੂਰ ਦਰਜ ਕਰੋ ਜੀ ।
- (ii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਲੈਂਦੇ ਹੀ ਇਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਗਿਣ ਕੇ ਦੇਖ ਲਓ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਸਹਿਤ 30 ਪੰਨੇ ਹਨ ਅਤੇ ਠੀਕ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਹਨ ।
- (iii) ਉੱਤਰ-ਪੱਤਰੀ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਪੰਨਾ/ਪੰਨੇ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੱਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨ/ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ।
- (iv) ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ ।
- (v) ਇੱਕ ਅੰਕ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 10 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਦੋ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 20-30 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 40-50 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਪੰਜ ਅੰਕਾਂ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਲਗਪਗ 80-100 ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ ।
1. ਦੋ ਪਵਿੱਤਰ ਪੌਦਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਦੱਸੋ । 1
 2. ZSI ਦਾ ਵਿਸਥਾਰ ਰੂਪ ਕੀ ਹੈ ? 1
 3. ਸਾਡੀਆਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਲੋੜਾਂ ਕੀ ਹਨ ? 1
 4. ਮਿਸਰਤ ਖੇਤੀ ਕਿਸ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ? 1
 5. ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਘਣਤਾ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? 2
 6. ਸ਼ਾਕਾਹਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ । 2
 7. ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 48-A ਕੀ ਹੈ ? 2
 8. ਚੰਗੀ ਸਿੱਟੀ ਦੇ ਦੋ ਲੱਛਣ ਲਿਖੋ । 2
 9. ਕਿਸੇ ਦੋ ਨਾਈਟਰੋਜਨੀ ਖਾਂਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।

[Turn over

139/A-SS-1,17,000

(2)

10. ਈਕੋ ਮਾਰਕ ਸਕੀਮ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹੜੇ ਦੇਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਦੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ?
11. ਜਨ ਸੰਖਿਆ ਵਾਧੇ ਦੇ ਕੋਈ ਤਿੰਨ ਕਾਰਨ ਲਿਖੋ ।
12. NGO's ਦੀ ਕੀ ਭੂਮਿਕਾ ਹੈ ?
13. ਟਿਕਾਊ ਵਿਕਾਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਦੇਸ਼ ਲਿਖੋ ।
14. ਹਰੀ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਸੀ ?
15. ਸਮਾਜਿਕ ਫੋਰੈਸਟਰੀ ਦੇ ਤਿੰਨ ਉਦੇਸ਼ ਕੀ ਹਨ ?
16. ਜੈਵਿਕ ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਨਸ਼ਟ ਹੋਣ ਦੇ ਕੀ ਮਾਨਵੋਤਪੱਤੀ ਵਿਗਿਆਨਕ ਕਾਰਨ ਹਨ ?

ਜਾਂ

ਜੰਗਲੀ ਜੀਵਨ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚਾਲੇ ਝਗੜੇ ਦੇ ਕੀ ਕਾਰਨ ਹਨ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਖਤਮ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ?

(Hindi Version)

- ਨੋਟ : (i) अपनी उत्तर-पुस्तिका के मुख्य पृष्ठ पर विषय-कोड/पेपर-कोड वाले खाने में विषय-कोड/पेपर-कोड 139/A अवश्य लिखें।
- (ii) उत्तर-पुस्तिका लेते ही इसके पृष्ठ गिनकर देख लें कि इसमें टाइटल सहित 30 पृष्ठ हैं एवं सही क्रम में हैं।
- (iii) उत्तर-पुस्तिका में खाली छोड़े गये पृष्ठ/पृष्ठों के पश्चात् हल किये गये प्रश्न/प्रश्नों का मूल्यांकन नहीं किया जायेगा।
- (iv) सभी प्रश्न अनिवार्य हैं।
- (v) एक अंक के प्रत्येक प्रश्न का उत्तर लगभग 10 शब्दों में, दो अंकों के प्रश्नों का उत्तर लगभग 20-30 शब्दों में, तीन अंकों के प्रश्नों का उत्तर लगभग 40-50 शब्दों में तथा पाँच अंकों के प्रश्नों के उत्तर लगभग 80-100 शब्दों में दीजिये।

1. दो पवित्र पौधों के नाम बताओ।
2. ZSI का विस्तार रूप क्या है ?
3. हमारी मूलभूत आवश्यकताएं क्या हैं ?
4. मिश्रित खेती किसको कहते हैं ?
5. जनसंख्या घनत्व से क्या अभिप्राय है ?
6. शाकाहारी की परिभाषा दो।
7. संविधान की धारा 48-A क्या है ?
8. अच्छी मिट्टी के दो लक्षण लिखें।

139/A-SS

(3)

57

9. किन्हीं दो नाइट्रोजनी खादों के नाम लिखो।	2
10. ईको मार्क की स्कीम सबसे पहले कौन से देश में और कब आरम्भ की गई ?	2
11. जनसंख्या वृद्धि के कोई तीन कारण लिखें।	3
12. NGO's की क्या भूमिका है ?	3
13. टिकाऊ विकास कमिशन के तीन उद्देश्य लिखें।	3
14. हरित क्रान्ति की क्या आवश्यकता थी ?	3
15. सामाजिक फॉरेस्ट्री के तीन उद्देश्य क्या हैं ?	3
16. जैविक विभिन्नता के नष्ट होने के क्या मानवोत्पत्ति वैज्ञानिक कारण हैं ?	5

अथवा

जंगली जीवन तथा लोगों से परस्पर झगड़े के क्या कारण हैं ? इसको कैसे समाप्त किया जा सकता है ? 5

(English Version)

Note : (i) You must write the subject-code/paper-code 139/A in the box provided on the title page of your answer-book.

(ii) Make sure that the answer-book contains 30 pages (including title page) and are properly serialed as soon as you receive it.

(iii) Question/s attempted after leaving blank page/s in the answer-book would not be evaluated.

(iv) All questions are compulsory.

(v) Questions carrying one mark each should be answered in approximately 10 words and those carrying two marks each should be answered in approximately 20-30 words, those carrying three marks each should be answered in approximately 40-50 words and a question carrying five marks should be answered in approximately 80-100 words.

1. Name two sacred plants.	1
2. What is the full form of ZSI ?	1
3. What are our fundamental needs ?	1
4. What is mixed farming ?	1
5. What is meant by population density ?	2
6. Define Herbivorous animals.	

[Turn over

139/A-SS

(4)

7. What is article 48-A of the Constitution ? 2
8. Write two features of good soil. 2
9. Write the name of any two nitrogenous fertilizers. 2
10. In which country did Eco mark scheme start first of all and when ? 2
11. Write three causes of increase in population. 3
12. What is Role of NGO's ? 3
13. Write three objectives of Sustainable Development Commission. 3
14. What was need for green revolution ? 3
15. What are the three objectives of social forestry ? 3
16. What are the anthropogenic causes of loss of Biodiversity ? 5

or

What are the reasons of wildlife people conflict ? How it can be mitigated ?